Participatieverslag Beheerplan Bosplantsoen stadsdeel Zuidoost

Inhoudsopgave:

1. Inleiding 2
1.1. Aanleiding 2
1.2. Participatie – het proces 2

2. Verslag participatiesessie 4

3. Resultaten participatie & beoordeling 11

4. Consulterende zienswijzen & beoordeling 14

Bijlage 1 – plenaire presentatie & toelichting 15

Colofon:

Versie:	Definitief
Datum:	6-5-2026
Notulen en foto's sessie:	Mieke Latijnhouwers (NLAdviseurs)
Analyse van de resultaten:	Franka van Veen (NL Adviseurs), Jaike Bijleveld en Melvin Stigter (gemeente Amsterdam)
Auteurs:	Franka van Veen (NLAdviseurs) en Jaike Bijleveld (gemeente Amsterdam)
Opdrachtgever:	Gemeente Amsterdam, Verkeer & Openbare Ruimte, Rogier Licher

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Behalve de ca. 300.000 bomen heeft Amsterdam ruim 600 hectare bosplantsoen. Dat is even groot als ongeveer 1.200 voetbalvelden. Bosplantsoenen maken ongeveer 17% uit van al het gemeentelijk groen in de stad, het Amsterdamse Bos niet meegeteld.

Bosplantsoen is een gebied dat vooral uit bomen bestaat. Rondom de bomen groeien in de ideale situatie struiken en kruiden. Bosplantsoenen kunnen klein of groot zijn, van enkele tientallen vierkante meters tot wel honderden vierkante meters.

Voor deze bosplantsoenen zijn in 2025 concept beheerplannen per stadsdeel opgesteld. De uitgangspunten in het Plan Biodiversiteit Parken en Natuurgebieden 2025-2030 vormen de basis voor die beheerplannen. Niet alle bosplantsoenen liggen in parken en natuurgebieden. Ook in woonwijken en langs wegen vinden we bosplantsoenen. Die beheren we op dezelfde manier omdat we overal de biodiversiteit willen vergroten.

1.2. Participatie – het proces

Volgens de richtlijnen in de participatieverordening is er bewonersparticipatie georganiseerd. In afstemming met de participatiedeskundigen van de gemeente[1] is er gekozen voor de participatievorm 'reageren' met als doel om de belangen van de bewoners in beeld te krijgen.

De bijeenkomst vond plaats op 11 oktober 2025 van 10:00 tot 12:30 in Buurthuis Holendrecht. Hiervoor was per e-mail een uitnodiging verstuurd naar 17 bewoners(groepen) die door de gebiedsmakelaars waren aangeleverd. Ook de gebiedsmakelaars hebben deze uitnodiging ontvangen. Er is een uitnodiging naar het huis-aan-huis-blad verstuurd, deze is echter niet geplaatst. Online is een uitnodiging geplaatst via facebook, de nieuwssite van stadsdeel Zuidoost en op een 'meedoepagina' met daarop aanvullende informatie.

Er hebben 9 inwoners gereageerd op de uitnodigingen en er zijn uiteindelijk 5 geïnteresseerden gekomen. Bewonersgroepen BVN-AGG en Kelbergen waren daarbij vertegenwoordigd, evenals Recreatie Noord-Holland.

Ook een onderzoeker van de UvA schuift aan, die in opdracht van gemeente Amsterdam de participatieverordening evalueert. Aanwezigen krijgen aan het eind een vragenlijst die anoniem

[1] de participatiedeskundigen zijn: de stedelijke participatietafel en de participatietafel van Zuidoost, de programmamanagers fysiek, de communicatie-adviseurs van Verkeer en Openbare Ruimte en het dagelijks bestuur van Zuidoost.

wordt ingevuld. De resultaten zijn geen onderdeel van dit participatieverslag. Zie daarvoor https://openresearch.amsterdam/nl/page/132584/evaluatie-participatieverordening-december-2025
De resultaten uit de bijeenkomst zijn beoordeeld om te kijken of en hoe het beheerplan, de achterliggende data, of de implementatie aangepast moet worden. Zie daarvoor hoofdstuk 3
Aan tien natuur(beherende) organisaties is gevraagd om in de periode 28 januari t/m 11 maart 2026 een adviserende zienswijze in te dienen. Daar heeft één organisatie op gereageerd. Het resultaat is te vinden in hoofdstuk 4.

2. Verslag participatiesessie

Aanwezig vanuit gemeente:	Jaike Bijleveld, Melvin Stigter
Aanwezig vanuit NLadviseurs:	Mieke Latijnhouwers, Franka van der Veen
Aanwezig vanuit UvA:	Bart Groen (onderzoek t.b.v. evaluatie participatieverordening)
Aanwezige bewoners:	5

10:15 – 10:45 Wandeling

Het eerste halfuur bestond uit een wandeling met beheerder Melvin naar het bosplantsoen op de hoek van de Holendrechtdreef en de Meerkerkdreef. Het doel van de wandeling was om een beeld te krijgen van wat bosplantsoen is en hoe je daar als ecologisch beheerder naar kijkt. De beheerder legt uit wat een bosplantsoen is en vertelt dat het belangrijk is om bomen te kappen om andere bomen de ruimte te geven (dunning). Hierdoor kunnen mooie bomen groter worden met minder concurrentie van andere bomen en kunnen beheerders sturen op een grotere variatie aan leeftijden en soorten van bomen.

Afb. 1 De wandeling ging van Buurthuis Holendrecht, aangegeven met de rode locatiepin, naar het rood omkaderde bosplantsoen

Één van de deelnemers vertelt wat ze ziet aan gelaagdheid en diversiteit, ze duidt daarbij de boom-, struik- en kruidlaag in het bosplantsoen. Daarop legt de beheerder uit waarom het gewenst is verschillende soorten in een plantsoen te hebben, hoe dat door beheer bereikt kan

worden en wat de functie van bosplantsoenen in de stad is. In dit geval heeft het bosplantsoen een wegbegeleidende functie.

Een andere deelnemer vraagt naar het geringe voorkomen van paddenstoelen. De beheerder antwoordt dat in het grootste deel van het bosplantsoenareaal van Amsterdam de bodem vrij voedselrijk is waardoor er minder paddenstoelen voorkomen. Op dood hout komen ze wel voor, dood hout biedt voedsel aan andere organismen, zoals schimmels.

Er wordt gevraagd hoe herplant in bosplantsoen plaatsvindt. De beheerder legt uit dat aanplant niet als eerste keus wordt toegepast omdat zaailingen vaak veel sterker zijn dan bomen uit een kwekerij. De groep spreekt de wens uit om te zorgen voor meer (bos)wilg voor meer soortendiversiteit en de kans dat de zwavelzwam (boskip) zich vestigt.

Afb. 2 Wandeling naar het bosplantsoen

10:45 – 11:05 Plenaire presentatie

Zie bijlage 1 voor de presentatie en de toelichting.
Aanvulling op bijlage 1, bladzijde/sheet 3: links naar genoemde beleidsdocumenten waar het beheerplan bosplantsoen op aansluit:

- Groenvisie 2020 – 2050
- Plan biodiversiteit 2025 – 2030
- Bomenverordening 2014
- Handboek groen 2024

Vragen en antwoorden

Tijdens en aan het eind van de presentatie zijn er een aantal vragen gesteld en beantwoord. Een aantal vragen is voor de leesbaarheid verwerkt bij de relevante onderwerpen van de tafelgesprekken.

Overige vragen en de beantwoording:

- Wat is de verhouding van dit plan tot de hoofdgroenstructuur?
    - *Veel bosplantsoen ligt binnen de hoofdgroenstructuur. Dit benadrukt het belang van duurzame instandhouding van de bosplantsoenen. Bosplantsoenen versterken daarmee de hoofdgroenstructuur.*
- Wie beheert de bosplantsoenen?
    - *Een deel van de bosplantsoenen wordt door de eigen dienst van de gemeente onderhouden. De overige bosplantsoenen door een gecontracteerde aannemer. Alle bosplantsoenen worden vanaf 2026 ecologisch beheerd. Het onderhoudscontract*

wordt nu opnieuw aanbesteed, wie de nieuwe aannemer is vanaf 2026, is nog onbekend. Het was Dolmans Wieringen Prins, de firma Donkergroen doet het wijkgroen (alles wat niet ecologisch wordt beheerd). Het beheerplan bosplantsoen gaat alleen over de bosplantsoenen in beheer van Gemeente Amsterdam.

- Wat is het onderscheid tussen 'echt bos' en bosplantsoen?
    - *Volgens het Handboek Groen is een bosplantsoenvak minimaal 10 x 30 meter (300 m2), maar er is geen standaard voor een maximumgrootte. We hebben een paar grotere bosplantsoenvakken met een boskern, die zou je ook als 'bos' kunnen bestempelen. In Amsterdam hebben we geen productiebos. Het Amsterdamse Bos, het Geuzenbos (Nieuw-West) en het Vliegenbos (Noord) bijvoorbeeld noemen we wel echte bossen, die vallen dan ook niet onder het beheerplan.*

Afb. 3 Plenaire presentatie

Opmerkingen:

- Vanuit de deelnemers leeft het gevoel dat er heel weinig kennis aanwezig is over bijvoorbeeld snoei. Een van de deelnemers voelt zich regelmatig geroepen om tijdens de uitvoering door de gemeente aanwijzingen te geven over ecologisch verantwoorde snoei, en krijgt dan als weerwoord dat ze opdracht hebben het op die (onjuiste?) manier uit te voeren. Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat het goed is om het te melden via het meldpunt als het voorkomt. Dan kunnen de onderhoudsmedewerkers hier op aangesproken worden.

- Een deelnemer geeft daarop aan dat terugkoppeling na het doen van een melding niet goed gaat. Dit wordt voor kennisgeving aangenomen. Helaas kan er vanuit deze context geen actie op worden ondernomen. Wel wordt aangegeven dat het altijd goed is om meldingen te doen, zodat het in ieder geval geregistreerd wordt. Als een terugkoppeling gewenst is, moet er een e-mailadres en/of telefoonnummer ingevuld worden.
- Contact met gebiedsmakelaar: gemengde ervaringen. Sommige deelnemers hebben regelmatig contact, andere niet.

11:05 – 12:15 Tafelgesprekken

Na de presentatie en vragenronde volgen de tafelgesprekken. Roulerend in groepen wordt actief met de aanwezigen het gesprek aangegaan. Het doel daarvan is om de belangen op vier specifieke onderwerpen op te halen. Deze onderwerpen zijn weergegeven op posters waarop geschreven of getekend kon worden en met post-its opmerkingen konden worden gemaakt. Hieronder volgt de samenvatting per tafel.

Tafel 1 - bomenkap

Tekst poster: Soms moeten bomen worden gekapt. We weten dat dit gevoelig ligt. Wat vindt u belangrijk bij het kappen van bomen? Waar moet de gemeente volgens u rekening mee houden?

Bij het onderhoud moeten soms bomen worden gekapt. Omdat ze ziek zijn of om andere bomen meer ruimte te geven. Ook krijgen jonge bomen en struiken meer kans zich te ontwikkelen. Als het beheerplan door het dagelijks bestuur is vastgesteld dan hoeft voor het verwijderen van bomen als onderhoudsmaatregel geen kapvergunning worden aangevraagd.

Belangen participanten:

- Geen dikke bomen kappen om er jonge bomen voor terug te plaatsen. Met name de verwijdering van grote bomen bij de Gaasperplas heeft de deelnemers doen schrikken.

Vragen & antwoorden:

- Wordt er rekening gehouden met het feit dat oude bomen een hogere natuurwaarde hebben dan jonge bomen?
    - *Leeftijd is zeker een streefwaarde, we willen veel verschillende leeftijden van bomen in bosplantsoen, zowel oude als minder oude. Als er alleen maar oude bomen staan, dan halen we de meest slechte eruit zodat er ruimte voor jongere bomen komt. Met diversiteit in leeftijd (en soorten) voorkom je dat er in één keer een grote hoeveelheid bomen afsterft. Als oude bomen afsterven blijven ze natuurwaarde behouden, we halen dan de kroon weg maar laten de stam staan. Zo kunnen ze als verblijf voor vogels, insecten en kleine zoogdieren dienen, maar komt er wel meer lichtinval voor de zaailingen rondom die boom.*

Tafel 2 – Biodiversiteit, wat nog meer?

Tekst poster: De gemeente zet vooral in om de bosplantsoenen door beheer steeds meer biodivers te maken. Wat vindt u nog meer belangrijk bij het onderhoud van bosplantsoen?

De gemeente vindt biodiversiteit en waardevolle beplanting belangrijk. Maar let ook op andere zaken zoals (sociale) veiligheid, praktische uitvoerbaarheid.

Belangen participanten:

- Biodiversiteit is het belangrijkste. Er worden mooie voorbeelden gedeeld van natuurbeleving in de stad. De vos en de buizerd zijn verdwenen.
- Wat een verwaarloosd bosplantsoen is, is voor iedereen verschillend. Consensus bij de deelnemers is dat een rommelig beeld oké is zolang het goed is voor de biodiversiteit.
- Doe wat aan afvaloverlast waardoor er rattenplagen zijn, ook in de bosplantsoenen!
- De GGD ontwikkelt momenteel een rattenplan, ga daarmee ook naar scholen toe, dat is een bron van zwerfvuil.
- De vestiging van daklozen in bosplantsoen is ook een probleem, vanwege de beschutting die daar is. Bij overlast worden ondergroei en takkenrillen weggehaald.

Vragen & antwoorden:

- Hoe wordt de ecologische kwaliteit bepaald?
    - *Dit staat voor de ecologische kerngebieden en verbindingszones beschreven in Plan Biodiversiteit. Er zijn doelsoorten geïdentificeerd voor jong en voor oud bos. Daarnaast monitoren we die gebieden door 1x in de 4 jaar het gebied te onderzoeken op aanwezige soorten, de kwaliteit van de structuur (in het geval van bosplantsoen de zoom-mantel-kern structuur), en de kwaliteit van het onderhoud. De nul-meting is gebruikt om Plan Biodiversiteit op te stellen. Er is vanuit de deelnemers behoefte aan inzicht hierin. De gemeente werkt aan een dashboard waarin de trendgegevens zichtbaar worden, het is echter onbekend wanneer dit klaar is.*

Tafel 3 - informeren tijdens de uitvoering

Tekst poster: Kunt u zich vinden in de manier van informeren tijdens de uitvoeringsfase? Zo nee, heeft u aanbevelingen?

Zie voor de voorgestelde manier van informeren bijlage 1, bladzijde/sheet 8.

Belangen participanten:

De voorgestelde manier was voor veel bewoners duidelijk. Daarnaast zijn er nog aanvullende suggesties gedaan.

Voorgestelde mediumkanalen:

- Kanalen van de bewonersplatforms
- Via scholen heb je ook een breed bereik, maar de afweging is dan toch of het wel nodig is om iedereen te bereiken.

Vragen & antwoorden:

- Het is door het versnipperde systeem heel moeilijk om bijvoorbeeld met Waternet in contact te komen. Kan een gebiedsmakelaar daar een rol in spelen?
    - *Dat is een beetje afhankelijk van de vraag. Een gebiedsmakelaar zal ook binnen de organisatie van de gemeente moeten zoeken wie een bepaalde vraag het beste kan beantwoorden. Ook voor de gemeente-ambtenaren is het soms zoeken naar de juiste contactpersonen als het gaat om vragen over/aan Waternet.*

Tafel 4 - locatie specifiek

Op een kaart zijn alle beplantingsvakken met bosplantsoen in Zuidoost aangegeven. Met kleur is daarop de prioritering van uitvoering aangegeven of waar nog een inventarisatie plaats moet vinden. De gemeente vraagt of er naar aanleiding van deze kaart nog opmerkingen en aanvullingen zijn en of er bewoners mee willen helpen als er bepaalde acties zijn, zoals takkenrillen maken.

Er zijn geen deelnemers die willen helpen op bepaalde plekken.

Afb. 4 In gesprek bij Tafel 4

Belangen participanten:

- Er is een probleemlocatie in het Nelson Mandelapark waar drugs wordt gebruikt en verhandeld. Het gevolg hiervan is dat alle ondergroei wordt weggehaald, wat zeer onwenselijk is voor de biodiversiteit.

- Er is overlast van daklozen in het Nelson Mandelapark. Door werkzaamheden in het park gaan de daklozen de wijk in. Daar moet tijdens de uitvoering rekening mee gehouden worden.
- Het tonen van de kaart zorgt ervoor dat er wordt gesproken over de woningbouw en soms grootschalige kap in het stadsdeel. Dit is toch diep zeer bij mensen (Bijlmerbos). Vanuit de Groenvisie moet het overal groener maar Zuidoost lijkt een uitzondering te zijn. Dat doet pijn.

Omdat het hier over een beheerplan gaat wordt nogmaals benadrukt dat het beheer ook in die grote ontwikkelingen heel belangrijk is, want als dat op orde is en de natuurwaarden voor zich spreken, heeft het groen een lans om mee te slaan tegen projectontwikkelaars bijvoorbeeld.

16:00 – 16.15 Afronding

Na de tafelgesprekken volgt de afronding. Zie bijlage 1, bladzijdes/sheets 11 en 12.

Het beheerplan wordt door het dagelijks bestuur vastgesteld, maar dit gaat waarschijnlijk pas na de verkiezingen gebeuren. Het nieuwe dagelijks bestuur moet het beheerplan vaststellen. De gemeente wil dit jaar al beginnen met voorbereidingen voor de bosplantsoenen die met prioriteit onderhouden moeten worden zodat daar eind 2026 al onderhoud kan plaatsvinden. Na de vaststelling van het beheerplan per stadsdeel worden alle beheerplannen tegelijkertijd gepubliceerd. Daarna is nog 6 weken lang de mogelijkheid om bezwaar in te dienen.

Alle deelnemers worden bedankt voor hun input. Eventuele vragen of aanvullende punten kunnen gericht worden aan Bosplantsoen@amsterdam.nl.

3. Resultaten participatie & beoordeling

Alle vragen en opmerkingen die van invloed kunnen zijn op

1. Het tekstuele deel van het beheerplan
2. De data per bosplantsoenlocatie
3. De implementatie en vervolgcommunicatie

zijn hieronder weergegeven. Daarbij is de vraagstelling uit het participatieplan aangehouden.

Vraag 1: Wat vindt u belangrijk bij het kappen van bomen als onderhoudsmaatregel?

Samengevat wil men dat er zo min mogelijk dikke bomen gekapt worden in bosplantsoen. Voorkom het voorbeeld bij de Gaasperplas i.v.m. herinrichting.

Beoordeling:
In het beheerplan staat het streefbeeld opgenomen dat minimaal 20% van de levende bomen ouder is dan 40 jaar (als het bosplantsoen zelf minimaal zo oud is) en het is opgebouwd uit minimaal 5 generaties boomvormers. Het streven is minimaal 8 levende bomen per hectare met een diameter van 50 cm. of meer.
Daarnaast staan er 167 beschermwaardige houtopstanden (monumentale bomen) in of nabij de geïnventariseerde bosplantsoenvakken. Deze mogen alleen geveld worden bij zwaarwegend belang, bijvoorbeeld bij een groot veiligheidsrisico. Voor die bomen moet altijd een kapvergunning worden aangevraagd.

Vraag 2: Wat vindt u belangrijk bij het onderhoud van bosplantsoen?

Biodiversiteit is het belangrijkste.

Beoordeling:
Dat is het uitgangspunt van het beheerplan, geen aanpassingen nodig.

Meer boswilg voor meer soortendiversiteit en de kans dat de zwavelzwam gaat voorkomen.

Beoordeling:
Uit het beheerplan blijkt dat in ca. 11% van alle bosplantsoenvakken in Zuidoost de schietwilg (*Salix alba)* de meest voorkomende boomsoort is. Er liggen dus kansen om meer boswilgen (*Salix caprea*) te laten ontstaan. De soort is opgenomen in het Handboek Groen.
Na de participatiebijeenkomst is in de data bij locaties met droge tot matig vochtige bodem én waar momenteel minder dan 5 hoofdboomsoorten voorkomen opgenomen dat de soorten uitgebreid kunnen worden met boswilg.

Gemeente Amsterdam

Voldoende kennis en kunde bij de uitvoering.

Beoordeling:
De onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door de eigen dienst of door een gecontracteerde aannemer. Dit is al opgenomen in het nieuwe onderhoudscontract voor het ecologisch beheer m.i.v. januari 2026. Een verplichting voor beide partijen is dat een ecologisch deskundig medewerker een ecologische toets uitvoert om verstoring of doding van dieren te voorkomen. Er zijn meerdere rollen betrokken bij de jaarlijkse werkwijze (zie bijlage 1, bladzijde/sheet 7), iedereen weet wat hij of zij moet doen.

Zeker het eerste jaar lopen ook collega's mee die betrokken zijn bij het (individuele) boombeheer, zoals de toezichthouder en de boomadviseur. Enerzijds om kennis over te dragen over vitaliteit, veiligheid, te nemen maatregelen enz., anderzijds om kennis te krijgen over ecologisch beheer. Zo ontstaat er een brede kennis over het onderhoud van bosplantsoen.

Voorkom rattenplagen door de hoeveelheid afval te verminderen.

Beoordeling:
Dit is geen onderdeel van het beheerplan. De oproep om educatie bij scholen te verzorgen is doorgegeven aan de GGD, die bezig is met een rattenplan.
Wanneer een bosplantsoen aan onderhoud toe is kan tijdens de schouw beoordeeld worden of er een opruimactie nodig is. Waar mogelijk in samenwerking met vrijwilligers.

Voorkom vestiging van daklozen in bosplantsoen, met name in het Nelson Mandelapark.

Beoordeling:
Dit is geen onderdeel van het beheerplan. De opmerking is tweemaal doorgestuurd naar de gebiedsmakelaar met de vraag of de overlast bekend is en of er specifieke beheerafspraken moeten worden opgenomen. Onbekend is of er actie op is ondernomen, er is geen reactie meer gekomen.

Vraag 3: Kunt u zich vinden in de manier van informeren tijdens de uitvoeringsfase? Zo nee, heeft u aanbevelingen?

Aanbeveling om via de kanalen van de bewonersplatforms te communiceren.

Beoordeling:
In een communicatieplan voor de uitvoering wordt gekeken naar de beste manier om bewoners te informeren. De aangedragen suggesties worden door de communicatieadviseurs beoordeeld waar mogelijk opgenomen in het communicatieplan.

Vraag 4: Kent u plekken die speciale aandacht nodig hebben en waarom?

Het Nelson Mandelapark vanwege drugsgebruik en -handel. Het gevolg hiervan is dat alle ondergroei in bosplantsoen wordt weggehaald, wat zeer onwenselijk is voor de biodiversiteit.

Beoordeling:
Dit is geen onderdeel van het beheerplan. De opmerking is tweemaal doorgestuurd naar de gebiedsmakelaar met de vraag of de overlast bekend is en of er specifieke beheerafspraken moeten worden opgenomen. Onbekend is of er actie op is ondernomen, er is geen reactie meer gekomen.

Vraag 5: Ontbreken er plekken of staan er plekken verkeerd ingetekend?
Geen opmerkingen.

Vraag 6: Zijn er plekken waar u mee zou willen helpen? Zo ja, in welke vorm?
Geen aanbiedingen.

4. Consulterende zienswijzen & beoordeling

Van 28 januari tot 11 maart 2026 is aan tien natuur(beherende) organisaties gevraagd om een adviserende zienswijze in te dienen op basis van twee concept-beheerplannen:

- voor stadsdeel Oost (opgesteld door ecologisch adviesbureau NLAdviseurs); vergelijkbaar met Zuid en Zuidoost
- voor stadsdeel Nieuw-West (opgesteld door ecologisch adviesbureau Copijn); vergelijkbaar met West, Noord en Weesp.

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft hierop gereageerd met het advies om invulling te geven aan één van de gemeentelijke taken voor het verbeteren van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW).

<u>Hun advies wordt integraal in alle beheerplannen bosplantsoen opgenomen met de volgende maatregelen:</u>

- Verwijderen en afvoeren van maaisel en bladeren om te voorkomen dat dit organisch afval in het oppervlaktewater terechtkomt.
- Verwijderen van overhangende takken boven het oppervlaktewater om bladval en schaduwwerking tegen te gaan.
- Opstellen van een doelbewuste licht/schaduwgradiënt voor bosplantsoenen langs het water. Het Waterschap streeft naar meer openheid in de bosplantsoenen in de eerste 3-5 meter vanaf de waterlijn. Deze maatregel draagt significant bij aan ontwikkeling van emerse en oeverplanten wat bijdraagt aan de waterkwaliteit en biodiversiteit.
- Prioriteer het uitdunnen aan de waterzijde (selectief wegnemen van kroonprojecties boven open water) en stimuleer verjonging verder landinwaarts. Zo blijft de bosstructuur intact, maar worden schaduw en bladval naar het water beperkt.
- Toevoegen aan de monitoringschecklist: een geleidelijke overgang van de oever naar de bosplantsoenen. Een oever vol met bomen is niet goed voor de waterkwaliteit.

Schenk extra aandacht aan de stabiliteit van bomen in de natste zones langs het water. Bomen langs water hebben het risico wortelrot te krijgen. Dit kan ertoe leiden dat de bomen instabiel worden en omvallen.

Bijlage 1 – plenaire presentatie & toelichting

Losse bijlage als pdf.